

Kommuneplanens arealdel Eidsberg 2015-2027

Planbeskrivelse

Innhold

Sammendrag	3
Innledning	4
Føringer.....	5
Nasjonale føringer	5
Regionale føringer	5
Regionalt samarbeid	5
Lokale føringer	5
Beskrivelse av planprosessen inkludert medvirkning	5
Prognoser/Statistikk	6
Strategi for vekst og konsekvensutredning	6
Prinsipper for boligbygging	6
Prinsipper for næringsutvikling	7
Samlet konsekvensvurdering av planen	7
Tema.....	8
Bolig.....	8
Boligregnskap	10
Verdiskaping inkludert vekst i sentrum	12
Samferdsel	13
Teknisk infrastruktur	14
Områder for offentlig og privat tjenesteyting	15
Barnehager.....	15
Skole.....	15
Eldre- og omsorgstilbud	15
Landbruk- natur- og friluftsområder	15
Biologisk mangfold	16
Grønnstruktur.....	17
Kulturminner og kulturmiljøer	18
Arealregnskap 2015 – 2027	18
Realisering av arealplanen	20
Risiko og sårbarhetsanalyse.....	20
Klimatilpasning	21
Støy, luftforurensing, grunnforurensing, stråling.....	21
Helhetlig ROS-analyse.....	21
Kriterier for sannsynlighet og konsekvens	21
Ytre arealgrenser lokal- og grendesentre	23

Sammendrag

Kommuneplanens arealdel 2015 – 2027 er en revisjon av kommuneplanens arealdel 2005 – 2017. Arbeidet har hatt en bred medvirkning og et stort engasjement, det er viktig for å sikre et eierforhold og gjennomføring av planen.

Planprinsipper for arealarbeidet bygger på at den fremtidige veksten i kommunen hovedsakelig bør skje gjennom fortetting og videreutvikling i Mysenområdet. Samtidig skal våre lokalsentre/grender sikres tilstrekkelig utviklingsmuligheter for å opprettholde prinsippet om levende lokalsamfunn i hele kommunen. Planprinsippene peker på hvordan og hvor det skal bygges og hva som bør vernes. Alle innspillene ble konsekvensvurdert i samsvar med forskrifter om konsekvensutredninger slik loven krever og i forhold til planprinsippene.

Den helhetlige konsekvensvurderingen av planen oppsummeres følgende:

- ✓ Konsekvensutredningen har sikret at viktige verdier er ivaretatt og eventuelle farer er kjent.
- ✓ Planen ivaretar hvordan Eidsberg skal vokse og ikke bare hvor.
- ✓ Planen ivaretar et kompakt utbyggingsmønster i både by og lokalsentre/grender, som legger til rette for mindre personbilbruk og styrket folkehelse.
- ✓ Planen berører dyrket og dyrkbar mark - det er gjort beviste valg for å unngå spredning i både by og lokalsentre/grender som på sikt vil kunne øke presset på enda mer dyrket og dyrkbar mark.
- ✓ Planen legger til rette for verdiskaping.
- ✓ Planen er forutsigbar, langsiktig og fleksibel – med langsiktige utbyggingsgrenser er det mulig å planlegge både investeringer i tomter samt sikre helhetlige løsninger for teknisk infrastruktur og god lokalisering av områder for lek og aktivitet.

Planprinsippene legger til rette for at Mysen skal kunne doble sin befolkningsvekst mot 2050 og sikre at våre lokalsentre/grender sikres en befolkningsvekt som er nødvendig for at de opprettholdes som levende lokalsentre/grender.

Eidsberg har et mål om befolkningsvekst som tilsvarer et behov for å bygge 130 boenheter i året. Planen legger til rette for næringsområder tilsvarende det behovet som er forventet de neste 30 år. Næringslivet har da den nødvendige forutsigbarheten for å kunne investere.

Det er flere forhold som påvirker utviklingsmulighetene i Mysen sentrum. Det pågående arbeidet med områdereguleringen legger til grunn føringer knyttet til fortetting og transformasjon. I denne planen blir utviklingsgrep som byggehøyder og bydel vest viktige. Den største andel av veksten i sentrum antas å komme i de to neste planperiodene.

Arealplanen har fulgt opp føringene om attraktive boligområder og tilrettelegging for styrket folkehelse. Planen har innarbeidet hensynssoner med bestemmelser for å ivareta viktig naturmangfold, kulturminner, kulturmiljøer og kulturlandskap. Langsiktige arealgrenser for våre lokal-/grendesentre er definert.

Det er gjort en omfattende revisjonsjobb med bestemmelser og retningslinjer. Planen er derfor et tydelig verktøy å saksbehandle etter, og fremstår som forutsigbar. Planen legger fortsatt opp til muligheten for spredt boligbebyggelse i landbruk-, natur- og friluftsområder (LNF 2 – områder på arealkartet).

Det er viktig at arealplanen kan gjennomføres. Planen forutsetter følgende;

- ✓ Planprinsippene og intensjonen i planen skal være kjent slik at utbyggere og grunneiere vet hva som kan påregnes.
- ✓ Det legges inn rekkefølgebestemmelser som sikrer at teknisk og sosial infrastruktur er på plass ved realisering.
- ✓ Et omfattende arbeid med oppheving av gamle og utdaterte reguleringsplaner er en del av prosessen. Dette vil lette gjennomføringen av arealplanen.

Innledning

Kommuneplanens arealdel er den fysiske delen av kommuneplanen og verktøyet for å nå målene i kommuneplanens samfunnsdel. Det skal utarbeides arealplan for hele kommunen, og det er hjemmelsdokument for å styre den fysiske utviklingen gjennom detaljplanlegging og byggesaksbehandling.

I henhold til plan- og bygningsloven skal kommunestyret innen det første året i perioden, bruke planstrategiarbeidet til å vurdere om det er behov for å gjøre endringer i de ulike planene. Planstrategien som ble vedtatt desember 2012, konkluderte med at det var behov for å revidere både kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel. Dette med bakgrunn i generelle utviklingstrekk i samfunnet, endringer i kommunenes tjenesteansvar og den nye fylkesplanens retningslinjer for arealbruk og tettstedsutvikling. Dette planforslaget er en revidering av kommuneplanens arealdel 2005-2017. Planen er utarbeidet etter plan- og bygningsloven av 2008 og i samsvar med forskrift om konsekvensutredninger. Planprogrammet som beskriver formål og rammer for planarbeidet, ble vedtatt av kommunestyret i september 2013.

Eidsberg kommune har kommunedelplan for Slitu-Momarken og en pågående planprosess knyttet til områderegulering av deler av Mysen sentrum. Områdene som berøres av disse planen vil få videre detaljering i eget planverk.

Plandokumentet består av planbeskrivelse, konsekvensutredninger, plankart og bestemmelser og retningslinjer. Det er plankartet for hele kommunen og bestemmelsene som utgjør de juridiske bindende delene av planen.

Føringer

Nasjonale føringer

T-1497 Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging av 24. juni 2011, setter stort fokus på at arealpolitikk er avveining mellom bruk og vern. En bærekraftig arealforvaltning innebærer ikke bare å unngå miljøkonflikter i form av nedbygging eller ødeleggelse av verdier, men også å bidra til langsiktige løsninger og verdiskaping. I tillegg er det forventninger om at planleggingen ivaretar folkehelsehensyn (ny lov 1. januar 2012) og bidrar til å jevne ut sosiale ulikheter.

Regionale føringer

Fylkesplanen Østfold mot 2050 har en fylkesdekkende arealstrategi der hovedhensikten er å utnytte arealene slik at målene for Østfolds utvikling innenfor levekår og folkehelse, verdiskaping og miljø kan nås. Arealstrategien er å oppnå et bærekraftig utbyggingsmønster – blant annet ved å redusere arealforbruket pr innbygger. Videre kreves det at de kommunale arealplanene skal legge til rette for miljøvennlig transport – gå, sykle eller kjøre kollektiv.

Regionalt samarbeid

Samarbeid om næringsutvikling i regionen gjennom rullering av den strategiske næringsplanen og utvikling av samarbeidsstrukturer for innovasjon og utvikling blant annet gjennom Indre Østfold Utvikling IKS. Strategien skal ta opp i seg overordnede perspektiver som ligger i fylkesplanen, og i de regionale planer for transport, folkehelse, kulturminner samt kunnskap og ideer framkommet gjennom ulike regionale og lokale prosjekter de senere år.

Lokale føringer

Visjonen Eidsberg – «rik på muligheter» som uttrykker et felles ønske om god livskvalitet for kommunens innbyggere og at Eidsberg er et mangfoldig, levende og godt lokalsamfunn.

Våre målsetninger framover er blant annet basert på følgende:

- ✓ Mysen skal bli Østlandets mest attraktive småby
- ✓ En del av hovedstadsregionen
- ✓ Eidsberg – by og land

Beskrivelse av planprosessen inkludert medvirkning

Arbeidet har hatt en bred medvirkning for å sikre et eierforhold og gjennomføring av planen. Det har vært synergier i de parallelle prosessene knyttet til områderegulering av deler av Mysen sentrum og kommunedelplan Slitu – Momarken. Prosessen har skapt stort engasjement og mange innspill til planarbeidet. Ved oppstarten av arealdelen ble det gjennomført folkemøte, samt at temaet har blitt berørt i næringsutvalgets møter i 2014, herunder næringslivsfrokoster. Barn og unge ble engasjert med et skoleprosjekt knyttet til kommuneplanens samfunnsdel. Innspill og tanker i dette prosjektet er søkt ivare tatt i arealdelen.

Oppstart av planarbeidet ble varslet på kommunens hjemmesider og lokalavisen. Det ble opprettet en løsning på våre hjemmesider knyttet til «hvordan delta i planprosessen» og en mal for å fremme innspill – malen har vært tilgjengelig siden primo 2014.

Styringsgruppe (formannskap), hovedutvalg for miljø og teknikk (planutvalg) samt ledere i de øvrige to hovedutvalg har gjennomført oppstartsseminar og 4 avklaringsmøter knyttet til arealplanarbeidet.

Rådmannen har den administrative ledelsen av kommuneplanarbeidet og prosessansvarlig er virksomhetsleder for næring og utvikling. Ved utarbeidelse av planforslaget ble det opprettet en administrativ tverrfaglig prosjektgruppe.

Prognoser/Statistikk

Eidsberg kommune har en målsetning om en befolkningsvekst på 2,2 % i året. Med dette kan det forventes at befolkningsveksten øker til ca. 15.000 innbyggere i 2027 og ca. 19.000 innbyggere i 2040. I 2050 vil befolkningsantallet i Eidsberg kunne være ca. 24.000 innbyggere. Prognoser viser at kommunen vil ha en særlig økning i aldersgruppen over 45 år. Samtidig ønsker kommunen å være attraktiv for etablering av unge voksne og barnefamilier og vil legge til rette for dette gjennom arealplanen.

Strategi for vekst og konsekvensutredning

Planprogrammet (vedtatt 26.09.2013) for planarbeidet drøfter ulike føringer for arealplanarbeidet. Planprogrammet forutsetter at planarbeidet besvarer følgende:

- ✓ Hvilke mål for befolkningsvekst bør Eidsberg kommune sette seg?
- ✓ Kan befolkningsveksten styres, og hva er de viktigste styringsmekanismene som Eidsberg kommune rår over og som kan gjennomføres for å oppnå ønsket vekst og aldersstruktur?
- ✓ Hvordan og hvor skal det legges til rette for at den største delen av veksten skjer ved fortetting og transformasjon i Eidsberg kommune?
- ✓ Hvordan bevare gode grender og samtidig å ivareta regionale og nasjonale føringer for by- og tettstedsutvikling og utbygging i kollektivknutepunkt?

Prinsipper for boligbygging

- ✓ Fremtidig vekst i kommunen bør hovedsakelig skje gjennom fortetting og videreutvikling i Mysenområdet.
- ✓ Fremtidig vekst i lokal-/grendesentrene bør fortrinnsvis skje innenfor de ytre arealgrensene som er utarbeidet i planprosessen. Det er ikke tegnet ytre arealgrense for Hærland, da grendesenteret ikke har en «naturlig» ytre struktur å følge i denne sammenheng.
- ✓ Spredt boligbygging der forholdene ligger til rette for det, og stimulere til lokalisering av eksisterende og nye, mindre klynger. Antall spredte boliger i planperioden reguleres av fylkesplanen.

Prinsipper for næringsutvikling

ABC-metoden – rett virksomhet på rett plass

A Virksomheter med mange arbeidstakere og mye besøk lokaliseres sentralt i befolkningstygndepunkt med kort vei til kollektivknutepunkt og gang/ sykkelveinett. F.eks. kontorer i Mysen bysentrum.

B Virksomheter som har behov for bil/godstransport, men samtidig mye besøk f.eks. handel med plasskrevende varer og sykehjem, lokaliseres litt utenfor bysentrum med rom for ekspansjon, grei tilgang til overordna transportsystem og god kollektivdekning.

C Virksomheter som har stort behov for tilgang til overordna transportsystem, lite publikum og relativ arealekstensive, f.eks. industri. Disse virksomhetene lokaliseres i nærheten av jernbane og stamveier, gjerne litt unna tett boligbebyggelse.

- ✓ Vekst i Mysen sentrum skal være A eller B virksomheter. Høye krav til arealutnyttelse og estetikk.
 - A og B virksomheter er arbeidsplass- og/eller publikumskrevende virksomheter.
- ✓ Handel skal styrkes i Mysen sentrum
- ✓ Vekst knyttet til stamveinettet (E18, rv22). Høye krav til arealutnyttelse og estetikk.
- ✓ Vekst innenfor etablerte næringsområder. Dominerende bransjer videreføres.

Prinsippene har bidratt til å sortere innspill på en forutsigbar måte og de er konkrete og etterprøvbare. Samtidig har de bidratt til en utforming av arealplanen som sikrer god måloppnåelse.

Alle innspill har blitt konsekvensutredet.

Samlet konsekvensvurdering av planen

Konsekvensutredningen av enkeltområdene har vist hvor det er unike verdier som f.eks. landskap, natur og kulturminner. På samme måte har utfordringer knyttet til fare, klimatilpasning, støy, forurensing m.m. blitt synliggjort. Dette har sikret at områder som det er uforsvarlig å bygge på, ikke har fått utbyggingsformål. Videre har den detaljerte kartleggingen bidratt til mye kunnskap. Planen stiller relevante krav om hensyn og avbøtende tiltak i forbindelse med realisering.

Hovedgrepet i arealplanen er å vise hvor og hvordan Eidsberg kan vokse frem mot 2050. Fokuset er både på vern og utvikling. Dette er vurdert opp mot målsettinger om hva Eidsberg skal være og hvordan Eidsberg skal fremstå. Det er viktig at arealplanen ikke bare blir et verktøy for å sikre mest mulig utbyggingsområder, men at den også ivaretar identiteten til Eidsberg og det som særpreger stasjonsbyen Mysen. Arealplanen må bidra til kvalitet og ikke bare kvantitet.

Plankartet søker å ivaretas fylkesplanens langsiktig arealstrategi frem mot 2050, med mindre tilpasninger. Langsiktighet gir mulighet til å planlegge helhetlig for å sikre gode tilbud på kollektiv, teknisk og sosial infrastruktur og det er forutsigbart for grunneiere og utbyggere.

Planen har lagt vekt på å sikre de viktigste leke- og rekreasjonsområdene. Arealplanen legger til rette for utbygging på noe dyrket/dyrkbar mark. Disse grepene forsvares med at de gir et utbyggingsmønster som bidrar til et sammenhengende Eidsberg, herunder gode grep knyttet til ytre arealgrenser for lokal-/grendesentrene. Andre alternativer vil bidra til forsterket spredning. Arealplanen legger til rette for et bredt boligtilbud. Gjennom de langsiktige grepene skal det være mulig å ivareta det fremtidige behovet for områder til blant annet skole og barnehage.

Planen har miljøambisjoner. Planen har prioritert å legge til rette for vekst som tar utgangspunkt i potensialet i Mysenområdet. Det stilles krav om minste uteoppholdsareal for å sikre bokvalitet. Dette styrker folkehelsen og reduserer behovet for personbil.

Arealplanen 2015 – 2027 vil skape nødvendig forutsigbarhet og fleksibilitet. Planen håndterer balansen med at arealpolitikk er avveining mellom bruk og vern. Plan og bygningsloven er tydelig på at arealplanen skal legge til rette for verdiskaping – dette er fulgt opp med fleksible arealformål som gir rom for endring i f.t. konjunkturer, transformasjon og fortetting samt et handlingsrom på nye arealer. Langsiktigheten gir rom for helhetlig tenkning med gode løsninger for teknisk og sosial infrastruktur og god lokalisering av områder for lek og aktivitet.

Tema

I de neste avsnittene fremgår det hvordan kommuneplanens arealdel møter arealutfordringene samt nasjonale og regionale føringer for temaene;

Bolig

Landbruk, natur og friluftsliv inkl. biologisk mangfold

Verdiskaping

Samferdsel

Grønnstruktur

Offentlig og privat tjenesteyting

Teknisk infrastruktur

Kulturminner og kulturmiljøer

I de temaene som har tydelige føringer fra samfunnsplanen eller mer detaljerte planer innenfor temaet, så er de løftet frem for å synliggjøre hvordan arealplanen har fulgt opp føringene.

Bolig

Boligbehovet påvirkes av befolkningsveksten, befolkningens alderssammensetning og husholdsstørrelsen. Det er viktig å legge til rette for at alle grupper i befolkningen (enslige, eldre, innvandrere, ungdom, barnefamilier) gis mulighet til å skaffe seg en formålstjenlig bolig. Eidsberg har en målsetning om 2,2 % befolkningsvekst. Det er også en økende andel enslige slik at husholdsstørrelsen nå kan beregnes til 2,2 person pr bolig. Innen 2050 må det da legges til rette for 13 000 nye innbyggere med et boligbehov på 6 050 boenheter. For å forene ønsket om et levende og attraktivt sentrum, samt å redusere behovet for personbiltransport legger planen opp til at Mysen forholdsvis vil få den største veksten.

I omlandet er det lagt til rette for vedlikeholdsutbygging tilknyttet boligfelt i lokal-/grendesentrene. Trenden frem til i dag tilsier en boligbygging innenfor Mysenområdet som er mye lavere enn det som legges opp til i denne planen. Dagens planer gir ikke nødvendig handlingsrom til å snu denne trenden. Det pågår et parallelt planarbeid knyttet til områderegulering av deler av Mysen sentrum som vil gi store endringer i bybildet i Mysen, herunder muligheten for å etablere «bydel-vest». Det medfører at Mysenområdet vil ta en vesentlig større andel av bolig veksten i de to neste planperioden.

Avstand til skole har tidligere vært førende for hvor nye boligområder kan lokaliseres. Den samme faktoren er også førende i dette planarbeidet, men det er også hensyntatt skolekapasitet. Skolekapasiteten i Mysen er sprengt og dette søkes ivaretatt ved at det avsettes areal til offentlig formål i Mysenområdet. Planen har som hovedfokus å peke på gode og attraktive boligområder i tilknytning til eksisterende byggeområder og med nær tilgang til sosial og teknisk infrastruktur.

Tabellen under viser sentrale føringer fra kommuneplanens samfunnsdel og hvordan disse er fulgt opp i arealplanen.

Bolig	
Føringer fra samfunnsplanen: «Slik vil vi ha det!»	Slik gjør vi det i arealplanen
<p>Eidsberg kommune skal ha et styrt og bærekraftig bosettingsmønster.</p> <p>Eidsbergs attraktivitet skal styrkes gjennom fortsatt utbygging og utnyttelse av de muligheter en effektiv, økonomisk og sikker infrastruktur gir, sammen med tilstrekkelige næringsarealer og gode boområder.</p>	<p>Nye boligområder lokaliseres i hovedsak så nær som mulig til skole og kollektivsystemet.</p> <p>Alle innspill vurderes i konsekvensutredningen etter mange kriterier som blant annet samordnet areal- og transportplanlegging, klimautslipp, grønnstruktur, jordvern, kulturminner, lekeplasser, teknisk og sosial infrastruktur med mer.</p> <p>Kompakt byutvikling gir korte avstander og bedre vilkår for å gå, sykle og drifte et attraktivt kollektivtilbud.</p> <p>Sikre variert boligtypesammensetning og møteplasser lokalt.</p> <p>Rekkefølgekrav i arealplanens bestemmelser og reguleringsplaner sikrer muligheten for bruk av utbyggingsavtaler.</p>
<p>Alle barn og unge skal ha trygge, likeverdige og utfordrende oppvekstmuligheter.</p>	<p>Viktige rekreasjons og lekeområder er sikret. Kvaliteter som minste uteoppholdsareal og lekeplasser er sikret gjennom bestemmelser.</p>
<p>Aktiviteter, tilbud, produkter, byggverk og uteområder for allmenn bruk skal utformes slik at de så langt som mulig kan brukes av alle mennesker på en likestilt måte, uten spesielle tilpasninger eller hjelpemidler.</p>	<p>Ivaretas gjennom bestemmelser.</p>

Boligregnskap

Under følger en tabell med alle boligområdene i planperioden samt estimert antall boenheter. Boligregnskapet viser tilstrekkelig med antall boenheter opp mot planlagt prognose for befolkningsveksten frem mot 2050. Rammen for omfang av spredt boligbygging iht. gjeldende fylkesplan tilsier maks 10 % av boligbyggingen og er tillagt nederst i tabellen. De fleste av feltene er med fra perioden 2005-2017 og nytt areal er kommentert som «Nytt areal» i tabellen. Behovet tilsvarer ca. 130 boenheter i året, men planen skal sikre nødvendig fleksibilitet knyttet til antall underveis i planperioden. Da er det større sannsynlighet for at det er utviklingsmuligheter der det er privat initiativ og vilje til realisering. Flere av områdene kan ikke realiseres før i slutten av planperioden og boligregnskapet inneholder et boligpotensial som går inn i de neste planperiodene.

Fordeling av veksten i prosent i planperioden forventes å være tilnærmet 87 % i Mysenområdet, 3 % i lokal- og grendesentre og 10 % med spredt boligbygging.

Kolonnen VA, står for vann og avløp og markerer tidspunkt for når et felt tidligst kan realiseres med bakgrunn i vann- og avløpskapasitet. Dette berører kun de utbyggingsområdene som er nye i planperioden og de områdene fra forrige planperiode som der regulering ikke er påbegynt. Der det ikke er årstall eller kommentarer, er det ikke VA begrensning.

Sted / navn	RE – regulert UR - uregulert	Estimat gjenstående antall dekar	Estimat potensial antall boenheter	Kommentar	VA
Mysenområdet					
Områdereguleringsplan for deler av Mysen sentrum – parallell planprosess.		Estimert total flate 396 dekar.	4 780	Konsulent har estimert antall boenheter. Fortetting, transformasjon og noe ubebyggt areal.	*2
Kammerudåsen I & II	RE	30	40		
Susebakke	UR	59	100		
Sørli	UR	28	35	Utfordringer knyttet til adkomst fra offentlig vei.	
Opsahlåsen nord/øst	RE – 1981	74	55		
Opsahlåsen nord	RE – 2012	22	54	Del 1.	
Opsahlåsen nord	Nytt areal	7	7	Forutsetter fullført del 1. Planforslag nr. 16 i konsekvensutredningen.	
Slettevold/Opsahl	RE – 2005	21	85	Blokker og rekkehus.	
Hjulemtomta/lØBBL	UR	3	20	Prinsipielt godkjent av hovedutvalg april 2013	
Momarken området	Nytt areal	41	350	Forutsetter rekkefølgebestemmelser. Planforslag nr. 22 i konsekvensutredningen.	*2

Øyestad (langs Høgliveien)	RE – 1960	17	45	Må omreguleres for mer konsentrert bebyggelse.	2025 *1, *2
Vandugveien 45	RE – 2012	20	35	Tidl. Bondelagets folkehøyskole	
Vardeveien nord	UR	10	10	Privat eie. Vardelia har fortsatt ubebygde tomter.	
Høgli	UR	18	84	Eier har fremmet forslag til utvikling i 2013	2025 *1, *2
Barkerud – Østereng	UR	9	50	Avsatt til utbyggingsområde	*2
Søndre Mysen gårdstun	RE – 1946	11	22	Ligger inne i kommunedelplan Mysen som utbyggingsområde.	*2
Sum – Mysenområdet		766	5772	2015 til 2050 = 35 år. 5772 / 35 = 165 boenheter pr. år.	
Lokal- og grendesentre					
Kolshus / Kildeveien, Trømborg		15	20	Ligger inne i gjeldene kommuneplan.	*2, *3
Visteråsen, Hærland	Nytt areal utgjør 20 dekar	70	60	Utvidelse av areal som ligger inne i gjeldene kommuneplan. Planforslag nr. 1 i konsekvensutredningen.	*2
Slitu «vest»	Nytt areal	25	50	Planforslag nr. 15 og 18 i konsekvensutredningen.	
Eidsberg stasjon	RE	14	12		*3
Sum - lokal- og grendesentre		124	142	2015 til 2050 = 35 år. 142 / 35 = 4 boenheter pr. år.	
Sum Mysenområdet og lokal- og grendesentre		890	5914	2015 til 2050 = 35 år. 5914 / 35 = 169 boenheter pr. år.	
Spredt boligbygging (maks 10 % av estimert boligbygging)					
Estimert boligbygging utgjør 5914 boenheter			10 % utgjør 591 boenheter	2015 til 2050 = 35 år. 591 / 35 = maks 17 boenheter pr. år	

*1 = Årstall satt ut fra gjeldende saneringsplaner. *2 = Løsning for overvannshåndtering må bli en del av utbygging. *3 = Krav til slukkevann settes av brannsjef.

Verdiskaping inkludert vekst i sentrum

Planprosessen har oppsummert at Eidsberg har tilstrekkelig med arealreserver for næringslivet i denne planperioden. De fleste av feltene er med fra perioden 2005-2017 og nytt areal er kommentert som «Nytt areal» i tabellen. Kartleggingen viser at Eidsberg har teoretisk arealreserve for 30 år med utgangspunkt i et årlig forbruk på ca. 25 dekar. Det forventes at arealbehovet vil gå ned ved at nye næringsarealer har høyere arealutnyttelse – gjerne gjennom fortetting og transformasjon. Næringsmarkedet påvirkes blant annet av konjunktursvinger og er mye mindre forutsigbart enn boligmarkedet. Næringsarealer har tradisjonelt ligget lavere i pris enn boliger. Det er en utfordring å lage en smidig og fleksibel plan som samtidig er robust nok til å ivareta alle behov uansett markedssvingninger.

Det legges stor vekt på at Mysen sentrum skal ta størsteparten av den arbeidsplassintensive næringsveksten som et ledd i å bli «Østlandets mest attraktive småby» og publikum har god tilgang til offentlig kommunikasjon (kollektivknutepunkt). Nye muligheter i sentrum vil tydeliggjøres i det pågående arbeidet med områderegulering av Mysen sentrum. Arealplanen har i seg en mindre endring av totalt næringsareal.

Handel (besøksnæringer) er en viktig næring i Eidsberg og et svært viktig virkemiddel for å trekke til seg publikum. Sentrum taper markedsandeler til kjøpesenterområdene. Det er behov for å legge bedre til rette for mer handelsutvikling i sentrum – uten brukere av byen vil sentrum «dø ut», og Eidsberg vil ikke lengre ha en møteplass for alle. Områdereguleringen av Mysen sentrum har i seg grep som skal sikre en forutsigbar sentrumsutvikling, både på kort og lang sikt.

Verdiskaping	
Føringer fra samfunnsplanen: «Slik vil vi ha det!»	Slik gjør vi det i arealplanen
Eidsberg skal ha et konkurransedyktig og bærekraftig næringsliv. Eidsbergs virksomheter skal være sikret tilstrekkelig og kompetent arbeidskraft.	Fremme Eidsberg som attraktivt sted for næringsetablering og bosetting ved å tilby; <ul style="list-style-type: none"> ✓ Egnede og attraktive arealer tilpasset næringslivets behov og sikre næringslivet forutsigbarhet. ✓ Gode boliger og boområder. ✓ Tilrettelegge for utvikling av eksisterende næringsliv og etablering av nye bedrifter. Utvikle Eidsberg og regionen som motor for utvikling i Østfold. Arealer i tilknytning til Nortura i Hærland avsettes til fremtidig utvikling.
Eidsberg skal ha et bærekraftig og allsidig landbruk.	Muligheten for utnyttelse av eksisterende driftsbygninger til tilleggsnæringer. Legger til rette for et aktivt, tradisjonelt jordbruk i kommunen som basis for landbruksproduksjonen. Dyrket og dyrkbar mark er likestilt som ressurs.
Mysen – den mest attraktive småbyen på Østlandet	Sentrum videreutvikles som kommunens viktigste sted for servicefunksjoner, forretninger, næringsvirksomhet, kultur- og aktivitetstilbud. Arealplanen demmer opp for at ikke all næringsutvikling skal skje utenfor sentrum.

Tabellen som følger viser tilgjengelige utbyggingsområder til næringsformål. Flere av feltene er med fra perioden 2005-2017. Det er lagt inn når VA blir tilgjengelig og før det kan området ikke realiseres. Der det ikke er årstall eller kommentarer, er det ikke VA begrensning.

Område	Estimat gjenstående areal (dekar)	Kommentar	VA
Ramstad IV	125	Rekkefølgebestemmelse knyttet til ny trase for E18 i plan 2005 – 2017. Privat eie. Ikke regulert.	
Skogholt. Slitu	71	Regulert. Privat eie.	2017 *1
Brennemoen Nord/ Gisingrud	200	Regionalt næringsområde. Ikke regulert. Kulturminner registrert, men ikke kartlagt. Privat eie.	*2
Brennemoen Sør	263	Området er i hovedsak regulert til næring.	*2
Slitubanen	23	Benyttes som idrettsanlegg. Avsatt til fremtidig næringsareal i prosessen med kommunedelplan Slitu-Momarken. Forutsetter at idrettsanlegg flyttes.	*2
Sand, langs Smedgaten.	4	Kommunalt eie. Regulert til industri/lager. Lagt ut for salg.	
Momarken Travbane	3	Nytt areal	
Nortura, Hærland	55	Nytt areal	
Sum	744		

*1 = Årstall satt ut fra gjeldende saneringsplaner. *2 = Løsning for overvannshåndtering må bli en del av utbygging. *3 = Krav til slukkevanntank settes av brannsjef.

Samferdsel

Samordnet areal- og transportplanlegging er en grunnleggende føring for planarbeidet. Arealbruken og utvikling av transportsystemet må trekke i samme retning for å legge til rette for mer effektiv, miljøvennlig og sikker transport. Redusert transportbehov og energibruk, i tillegg til en overgang fra biltransport til kollektivtransport, sykkel og gange vil redusere klimautspillene og lokal forurensning fra transport. I tillegg styrker det framkommeligheten for næringslivet, noe som har stor betydning. Tabellen viser hvilke grep som er gjort i arealplanen for å følge opp samferdselssatsingen.

Samferdsel	
Føringer fra samfunnsplanen: «Slik vil vi ha det!»	Slik gjør vi det i arealplanen
Kommunens innbyggere og næringsliv skal ha et godt og framtidsrettet kollektivtilbud.	Lokalisere næringsområder med «rett næring på rett sted» ut fra transportomfang, tilgjengelighet, kollektivtilbud og besøkshyppighet.
Det skal bygges gang- og sykkelveier fra grendene til Mysen.	Boligbygging i sentrum og lokal- og grendesentrene.

	<p>Bestemmelser sikrer at sykkelparkeringsplasser innarbeides i reguleringsplaner.</p> <p>Bestemmelser sikrer redusert parkeringsdekning.</p> <p>Framtidig boligbygging søkes lokalisert i gangavstand til skole og i tilknytning til høyverdig kollektivtilbud.</p> <p>Hovednett for sykkeltrafikk i Mysen og omegn synliggjøres i arealkart.</p> <p>Bestemmelser knyttet til universell utforming av parkeringsplassene for mennesker med nedsatt bevegelsesevne.</p>
<p>Energibruk og klimautslipp i Eidsberg skal være bærekraftig.</p>	<p>Bestemmelser sikrer at sykkelparkeringsplasser innarbeides i reguleringsplaner.</p> <p>Attraktive sykkeltilbud sikres gjennom reguleringsplanlegging.</p> <p>Bestemmelser om støy og luftkvalitet er innarbeidet.</p> <p>Bestemmelser om beskyttelse av omgivelsene ved bygge- og anleggstiltak.</p> <p>Bestemmelser som sikrer ladeinfrastruktur til ladbare biler og sykler.</p>

Alternativ trase for fylkesvei 692 fra der hvor jernbanen går under Småbruveien og inn til Mysen sentrum er vedtatt i 2014 å tas ut fra våre planer – øvrige alternativ trase fra Haga til bru hvor jernbanen går under Småbruveien opprettholdes.

Teknisk infrastruktur

Rent drikkevann er en forutsetning for god levestandard og god folkehelse. Eidsberg kommune forsyner sine innbyggere med grunnvann fra Sandstangen (Trøgstad kommune). Overflatevann fra Øyeren ble tidligere brukt som hovedvannkilde. I dag er overflatevann fra Øyeren reservekilde og grunnvann fra Sandstangen er hovedkilden. Det er også inngått samarbeidsavtale med Askim kommune knyttet til reservevannløsninger.

Det er store begrensninger for å knytte til nye utbyggingsfelt på det eksisterende vann og avløpsnett for de områder som ligger utenfor hovedaksene for vårt ledningsnett. Eidsberg har behov for å se opprustning av vann- og avløpsnett i sammenheng med utbyggingsområdene i kommunen. Arealplanen har kommentert i tabell (under «Boligregnskap») når det er forventet at VA anlegget er oppgradert til et nivå som kan tåle flere tilkoblinger og forsvarlig vannleveranse. I tillegg har planen bestemmelser som krever at overvann må håndteres lokalt og ikke kobles på avløpsnett. Eidsberg kommune har lagt en plan for sanering av spredt avløp i kommunen.

Arealplanen har innarbeidet bestemmelser som forplikter tilknytning til fjernvarmeanlegget innenfor konsesjonsområdet for alle nybygg over 500 m² og samt alle bygninger som foretar hovedombygging på bygg større enn 500 m².

Områder for offentlig og privat tjenesteyting

Arealplanen viderefører i hovedsak de områdene som er avsatt til offentlig og privat tjenesteyting i planperioden 2005 – 2017.

Barnehager

Eidsberg kommune skal tilby en større andel barnehageplasser på markedet. Befolkningsveksten mot 2050 tilsvarer at det er behov for ytterligere 4 nye barnehager hver med tilbud til litt i overkant av 100 plasser. I denne beregningen forutsetter vi at 4,9 % av befolkningen benytter et tilbud og vil i 2050 tilsvare ca. 1000 plasser. Føringerne i samfunnsdelen av kommuneplanen tilsier at fremtidig utbygging hovedsakelig vil skje i Mysen. Områderegulering i Mysen sentrum har i seg nytt areal til offentlig formål, herunder tenkt barnehage og skole. Barnehagen på Edwin Ruud utvides. Eidsberg kommune har ikke flere regulerte barnehagetomer, men arealplanen skal ha i seg tilstrekkelig områder for offentlig formål i Mysenområdet. Arealinnspillet knyttet til fremtidig utvikling av Momarken-området vil forutsette at man avklarer behovet/lokalisering for både barnehage og skole.

Skole

Arealplanarbeidet med påfølgende befolkningsprognoser, er en føring for skolekapasitet og skolestruktur. Arealplanen tar ikke stilling til endringer i skolestruktur eller kapasitetsendringer ved de enkelte skolene. Imidlertid peker arealplanen på at skolene skal ha en sentral rolle som møteplass og områder for nærmiljøtiltak skal søkes lokalisert i tilknytning til skole. Videre setter planen krav til lokalisering av droppsoner slik at de faktisk er et trafikkikkerhets- og et folkehelseiltak.

Eldre- og omsorgstilbud

Eidsberg kommune vil få en eldrebølge fra 2020 som skaper utfordringer knyttet til både kapasitet og kvalitet på omsorgstilbudet til eldre. Samhandlingsreformen har også bidratt til at kommunene får et tidligere ansvar for pasienter etter sykehusopphold. Det er statlige føringer knyttet til et nytt konsept for sykehjem og omsorgsboliger – sykehjem i eget hjem og egen bolig i sykehjem. Planen legger til rette for at nye omsorgsboliger hovedsakelig skal bygges i Mysen. Det er videre vedtatt en boligsosial handlingsplan og arealplanen har i seg areal til dette formålet i Mysenområdet.

Landbruk- natur- og friluftsområder

Landbruks- natur- og friluftsområdene (LNF-områder) omfatter utmarks- og jordbruksområdene. Disse områdene representerer mange interesser, verdier og mangfold. Naturens mangfold har betydning for klima, jordsmonn, vann, luft, næringsproduksjon, helse og opplevelse. Eidsberg er en stor jordbrukskommune i Østfold, produktiv skog utgjør 49 % og dyrket mark 33 % av kommunes totale areal. I tillegg til tradisjonelt landbruksproduksjon har arealene en viktig funksjon som friluftsområder, base for biologisk mangfold og jaktterreng.

Gjennom kommunens valg av bærekraftig utvikling som strategi, settes natur- og kulturlandskapet på dagsorden. Landskapet forteller oss hvordan menneskene i Eidsberg har nyttet naturressursene i århundrer. Landskapet rundt oss er derfor en del av vår identitet og en viktig kilde til naturopplevelser og rekreasjon. Arealplanen viser de områdene som har særlig store rekreasjonsverdier og fremhever de med hensynsone friluftsliv.

Arealplanen har etter beste evne fulgt opp føringene gitt for kommunens langsiktige arealgrenser i fylkesplanen for Østfold mot 2050. Videre har vi trukket opp langsiktige arealgrenser for lokal- og grendesentrene Slitu, Trømborg og Eidsberg Stasjon. Det er et nasjonalt mål å redusere nedbygging av dyrket mark. Målet om jordvern på den ene siden og utbygging etter ATP-prinsippet på den andre siden, kommer lett i konflikt med hverandre. Eidsberg har mye svært verdifull dyrket mark og har ikke klart å følge opp jordvernmålet. Våre langsiktige arealgrenser skal sikre kjerneområdene for landbruk der nedbygging av svært verdifull dyrket mark bør unngås. En konsentrert byutvikling med utbygging nær sentrum og lokal- grendesentre, vil bidra til redusert arealforbruk inkludert press på dyrket mark i kommunen for øvrig. Arealplanen viderefører prinsippet om to LNF-formål fra forrige planperiode.

Biologisk mangfold

Med biologisk mangfold menes den artsrikdommen og alle variasjoner av planter, dyr og mikroorganismer i det miljøet de lever i. Gjennom lov om bevaring av natur, landskap og biologisk mangfold fra 2009, er det en norsk lov som gir regler om bærekraftig bruk og vern av naturen. Eidsberg kommune sørger for oppdatering av databaser ved å melde disse inn til Fylkesmannens miljøvernavdeling. Registreringene består av naturtyper, viltområder og «Rødlistearter». Disse kunnskapsdatabasene sammen med Naturbasen.no brukes aktivt i kommunal saksbehandling og er viktige verktøy for å redusere avgangen i biologisk mangfold.

Landbruk, natur og friluftsområder	
Føringer fra samfunnsplanen: «Slik vil vi ha det!»	Slik gjør vi det i arealplanen
Eidsberg skal ha et bærekraftig og allsidig landbruk.	Hensynssoner på nasjonalt viktige kulturlandskapsområder med tilhørende restriksjoner på tiltak innenfor sonene. Bestemmelser for landbruksbebyggelse.
Den årlige avgangen av dyrka og dyrkbar mark reduseres til et absolutt minimum.	Bestemmelser knyttet til 2 LNF-formål. Rekkefølgebestemmelser på utbyggingsområder slik at ikke alt er tilgjengelig på én gang. Gir rom for flere boenheter pr dekar, bestemmelser om minste uteoppholdsareal og lekeplassdekning. Maksimumsbestemmelser for bilparkering. Bestemmelser knyttet til spredt boligbygging.

	Tegner ytre arealgrenser for lokal- og grendesentre.
Alle vannforekomster i Eidsberg skal forvaltes lik at de går en god økologisk tilstand.	Byggeforbud langs vann og vassdrag. Hensynssone grunnvannsforsyning. Bestemmelser knyttet til overvannshåndtering. Bestemmelser knyttet til bruk og vern av vann og vassdrag.
Bevare levedyktige bestander av naturlig forekommende arter og bevare mangfoldet i natur- og vegetasjonstyper.	Bestemmelser knyttet til hensynet til naturmangfold. Jfr. naturmangfoldloven. Hensynssone knyttet til landskap og naturmiljø med bestemmelser.

Grønnstruktur

Det å bevare og utvikle grønnstruktur i byen og lokal- og grendesentrene, og fortette med kvalitet er en stor utfordring. Når befolkningen vokser og flere skal ha et sted å bo, øker presset på de grønne områdene sentralt i kommunen. Disse er svært viktige for den fysiske aktiviteten og dermed også folkehelsen. Videre er lekeplasser og idrettsområder viktige for å bygge oppunder visjonen som uttrykker et felles ønske om god livskvalitet for kommunens innbyggere. Det har derfor vært viktig å sikre grønne arealene for rekreasjon.

Grønnstruktur	
Føringer fra samfunnsplanen: «Slik vil vi ha det!»	Slik gjør vi det i arealplanen
Eidsberg kommune er en god kommune å bo i, der innbyggerne opplever trivsel og trygghet, samt identitet og tilhørighet i eget nærmiljø.	Sikrer viktige grønne områder for rekreasjon. Bestemmelser som krever at blågrønn struktur, herunder overflatevann, vegetasjon og utearealer skal være opparbeidet før brukstillatelse gis. Bestemmelser knyttet til grønnstruktur. Bestemmelser om uteoppholdsareal ved boligbygging. Bestemmelser om lekeplassdekning. Bestemmelser om at skole og barnehage skal være en lokal møteplass med tilrettelegging for idrett, kultur og fritidsaktiviteter. Bestemmelser knyttet til folkehelse.

Kulturminner og kulturmiljøer

Kommunen er som planmyndighet, den største forvalteren av kulturhistoriske verdier. Endringer i bruk av arealer og bygninger gjør det utfordrende å sikre disse verdiene og ofte må kulturhistoriske verdier integreres når områder er under utvikling og omforming. Regjeringen forventer at kommunene registrerer og verdsetter kulturminner og kulturmiljøer som har lokal verdi og innarbeider disse i planer etter plan- og bygningsloven. Det er også nasjonal og regional forventning om at tapet av verdifulle kulturminner som følge av fjerning, ødeleggelse eller forfall skal minimaliseres.

Eidsberg kommune ivaretar kulturminnene i planprosessen knyttet til «Kommunedelplan for kultur, idrett og friluftsliv» - planen forventes å bli vedtatt i 2015. Det pekes på skjøtsel, formidling og tilrettelegging (også universell) av viktige kulturminner og kulturmiljøer som levende og positive ressurser.

Et viktig mål med skjøtsel og tilrettelegging er å fremme kunnskap og opplevelse knyttet til kulturminner og kulturmiljøer der de best oppleves – nemlig ute i landskapet. Ved å øke kunnskapen vil det øke folks engasjement til å redusere tap av kulturminner samt å utnytte kulturminnene som en ressurs. Høytorp fort og Folkenborg museum er viktige kulturmiljøer i Eidsberg.

Kulturminner og kulturmiljøer	
Føringer fra samfunnsplanen: «Slik vil vi ha det!»	Slik gjør vi det i arealplanen
Et godt og variert kultur- og idrettstilbud for all.	Bestemmelser knyttet til båndleggingssone etter lov om kulturminner. Bestemmelser om vern av automatisk fredete kulturminner samt rune R i plankartet for å synliggjøre verdiene som ligger der. Bruker hensynssone for kulturmiljøer. Ivaretar idrettens behov for arealer og anlegg.

Arealregnskap 2015 – 2027

Eidsberg kommune bruker langsiktig arealstrategi i Fylkesplanen som førende for eget planarbeid. Videre har kommunen utarbeidet ytre arealgrenser for lokal- og grendesentrene. Eidsberg kommune har fokus på at Mysen fortrinnsvis skal prioriteres for framtidig befolkningsvekst, men at våre lokal- og grendesentre skal sikre en forutsigbar utviklingsmulighet for å ivare sine kvaliteter som et attraktivt sted å bo.

Areal- innspill nr.	Totalt areal, ca ant. dekar	Dyrka mark, dekar	Dyrkbar mark, dekar	Tilbake- føres til dyrka, dekar	Netto bruk av dyrka/ dyrkbar mark, dekar	Merknad
1	20	0	0	0	0	Tillegg til dagens plan
2	283				0	Endret LNF-signatur
3	15	0	0	0	0	
4	20	0	0	0	0	
5	70	60	0	0	45	15da hos nabo tas ikke med
6	164	0	164	0	164	
7	5	0	0	0	0	Utgår, jfr. K.styrevedtak 15/62.
8	52	25	0	0	25	
9	95	0	0	0	0	
10	14	0	0	0	0	
11	70	0	0	0	0	
12	10	0	10	0	10	Utgår, jfr. K.styrevedtak 15/62.
13	12	0	1	0	1	
14	43	29	0	0	29	
15	8	0	8	0	(8)	Inkl. i nr. 18
16	8	4	0	0	4	
17	29	0	8	0	11	Tot.areal endret, jfr. K.styrevedtak 15/62
18	25	0	25	0	25	Inkl. nr. 15(8da)
19	20	20	0	0	20	
20	25	20	0	33	+13	
21	54				0	Omdisponert fra før.
22	193	8	0	0	8	
23	2000				0	Endret LNF-signatur
24	167	24	18	0	42	Avh. av reg.plan. Prioriteres før alt. 25
25	200	0	60	0	60	Utgår, jfr. K.styrevedtak 15/62.
26	30	0	0	0	0	
27	23	0	0	0	0	Omdisponert fra før
28	20	0	0	0	0	Utgår, jfr. K.styrevedtak 15/62.
29	50	0	0	0	0	
30	17	0	0	0	0	
31	0	0	0	0	0	Ikke arealbruk
32	33	27	3	0	30	
33	3	0	3	0	3	Utgår, jfr. K.styrevedtak 15/62.
34	80	0	0	0	0	
35	50	0	0	0	0	Utgår, jfr. K.styrevedtak 15/62.
36	45	0	30	0	30	
37	13	10	1	0	11	
38	50	35	15	0	50	
39	14	0	14	0	14	Midlertidig omdisponert ved utbygging
40	2	0	0	0	0	Utgår, jfr. K.styrevedtak 15/62.
41	45	40	0	0	45	
42	260	0	75	0	75	
43	4	0	0	0	0	
44					0	Endret LNF-signatur
45	14	4	0	0	4	
Sum forslag					693	Alt. Nr. 25 er ikke medregnet.
Sum adm. anbefaling					159	Sum prioriterte forslag(grønn farge)
Sum vedtak					146	K.styrevedtak 15/62

Administrasjonens anbefaling: **Grønn** = Forslag tatt til følge **Rød** = Tas ikke til følge **Gul** = Usikker

Realisering av arealplanen

Mesteparten av utbyggingen skjer i privat regi og Eidsberg kommune er avhengig av et godt samarbeid med grunneiere og utbyggingsaktører for å få realisert arealplanen. Planen stiller krav til utbyggere om å opparbeide lekeplasser ved boligutbygging. Bruk av utbyggingssavtaler kan sikre en rettferdig og hensiktsmessig fordeling av kostnader mellom flere aktører.

Det stilles strenge krav til et tilfredsstillende vann- og avløpsanlegg (VA). Eidsberg kommune ønsker å prioritere å bygge rundt eksisterende infrastruktur og utnytte den fullt ut. Utbyggingsområder er kommentert i forhold til om VA er tilstrekkelig utbygd.

Planprosessen har ikke avdekket at kommunen har kapasitetsbegrensninger i sitt hovedveinett. Omleggingen av fylkesvei 692 fra Haga til hvor jernbanen krysser under Småbruveien har som hovedgrep å føre biltrafikken utenom Folkenborg museum. Videre vil grepet føre deler av biltrafikken bort fra Folkenborgveien inn til Mysen sentrum og alternativt lede trafikken inn til sentrum via Ordfører Voldens vei.

Parallelt med arealplanarbeidet har det pågått et arbeid med å vurdere eldre reguleringsplaner. Flere utdaterte reguleringsplaner blir opphevet da de ikke har hensiktsmessige bestemmelser og formål. Arealplanen gjelder også foran de reguleringsplanene som kommer i konflikt med intensjonen og føringen i arealplanen. Dette bidrar til enklere og mer forutsigbar arealplan.

Planens ambisjoner om høy befolkningstetthet i Mysenområdet er selve fundamentet i planens intensjon. Gjennomføringen av dette er helt avgjørende for å lykkes med realiseringen av planen. Et ledd i denne gjennomføringen er den parallelle planprosessen knyttet til områdereguleringen av Mysen sentrum. For å nå målet om høy befolkningsvekst i Mysenområdet/sentrum, er det helt nødvendig at kommunen investerer og engasjerer seg i sentrumsutviklingen.

Risiko og sårbarhetsanalyse

Gjennom konsekvensutredningen (KU) av de ulike innspillene har de fremtidige byggeområdene i arealplanen blitt analysert i forhold til risiko og sårbarhet (ROS). Temaene som har blitt ivarettatt er som følger;

- ✓ Klimatilpasning (jord/leirskred, ras, flom)
- ✓ Støy
- ✓ Luftforurensing
- ✓ Grunnforurensing
- ✓ Radon og stråling
- ✓ Menneske- og virksomhetsbaserte farer

Klimatilpasning

Arealplanarbeidet har hatt stor fokus på klimatilpasning. Vi har forholdt oss til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) sin kartlegging av kvikkleiresoner som viser områder som kan være utsatt for kvikkleireskred. Sonene klassifiseres med hensyn til faregrad, konsekvens og risiko. Det settes krav og restriksjoner ved ny bebyggelse innenfor områder markert med marine avsetninger og/eller kvikkleire.

Stadig kraftigere regnbygger skaper utfordringer på ledningsnett og naturlige flomveier. Arealplanen har innarbeidet bestemmelser knyttet til flomfare og bestemmelser om at overvann må håndteres lokalt.

Støy, luftforurensing, grunnforurensing, stråling

Dette er en helseutfordring og fremtidige planer og tiltak må ha fokus på dette. Temaene har blitt vurdert som et ledd i våre konsekvensutredninger av alle innspill. Bestemmelser og retningslinjer setter krav og restriksjoner ved tiltak.

Helhetlig ROS-analyse

Eidsberg kommune har i 2013 revidert vår helhetlige ROS-analyse i henhold til krav i forskrift om kommunal beredskapsplikt. Analysen peker på et utvalg hendelser, og disse er vurdert ut ifra sannsynlighet og konsekvenser. Til sammen gir dette et bilde på den samlede risikoen for liv og helse, ytre miljø og samfunnsverdier. For detaljert informasjon vises det til hoveddokumentet for kommunens helhetlige ROS-analyse.

Kriterier for sannsynlighet og konsekvens

Ved vurderingen av sannsynligheten for at en hendelse skal inntreffe og konsekvensen den vil få dersom den inntreffer er nedenforstående kriterier lagt til grunn.

Ved vurderingen av sannsynligheten for at en hendelse skal inntreffe, er det i stor grad brukt skjønn kombinert med erfaringsbaserte vurderinger.

Med samfunnsviktige funksjoner er det for eksempel tenkt på viktig infrastruktur (elforsyning, samferdsel, institusjoner m.m.). Et ras eller en bussulykke kan for eksempel føre til at viktige veger må stenges.

Sannsynligheten for og konsekvensen av en uønsket hendelse gir til sammen et uttrykk for risikoen som hendelsen representerer.

Sannsynlighet:

	Frekvens
Lite sannsynlig	Mindre enn en gang hvert 50. år
Mindre sannsynlig	Mellom en gang hvert 10. år og en gang hvert 50. år
Sannsynlig	Mellom en gang hvert år og en gang hvert 10. år
Meget sannsynlig	En gang i året eller oftere.

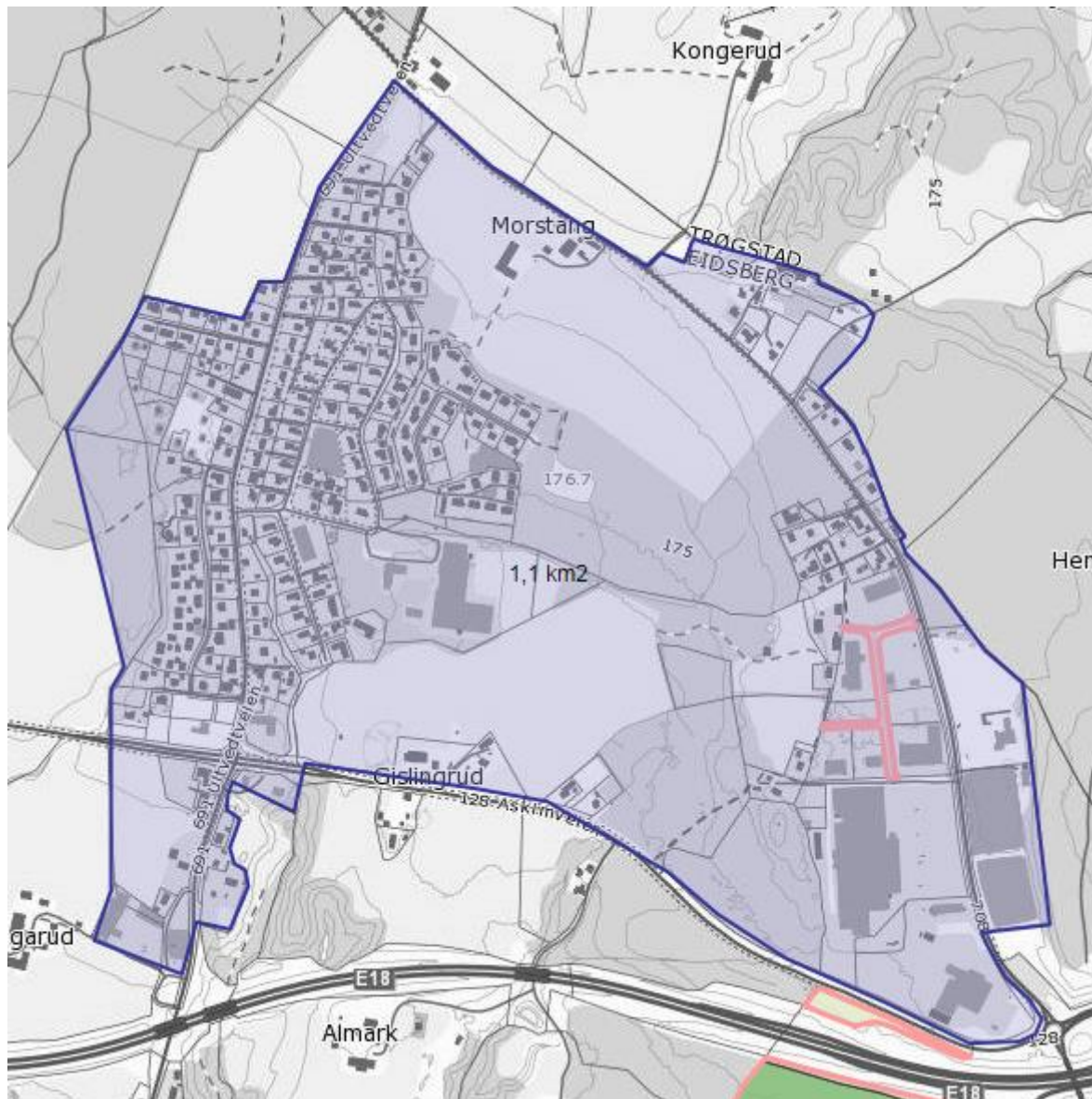
Konsekvens:

	Liv og helse	Samfunnsviktige funksjoner	Miljø	Økonomi
Ufarlig	Ingen person-skader	Ingen eller kort-varig stans	Ingen skade på miljøet.	Ingen skade på bygninger. Produksjonsstans < 1 uke.
En viss fare	Få og små person-skader.	Stans < 6 timer.	Ubetydelig skade på miljøet.	Mindre skade på bygninger. Produksjonsstans 1 - 3 uker.
Farlig	Alvorlig person-skade, dødsfall kan forekomme.	Stans 6-24 timer.	Miljøskader som krever tiltak.	Alvorlig skade på bygninger. Produksjonsstans 3 uker - 3 måneder.
Kritisk	1 -3 døde.	Stans 24-48 timer.	Omfattende og langvarige skader på miljøet.	Total skade på bygning. Produksjonsstans > 3 måneder.
Katastrofalt	Mange døde og alvorlig skade.	Stans > 48 timer.	Varige skader på miljøet.	Total skade på viktig bygning eller på mange bygninger. Produksjonsstans > 1 år.

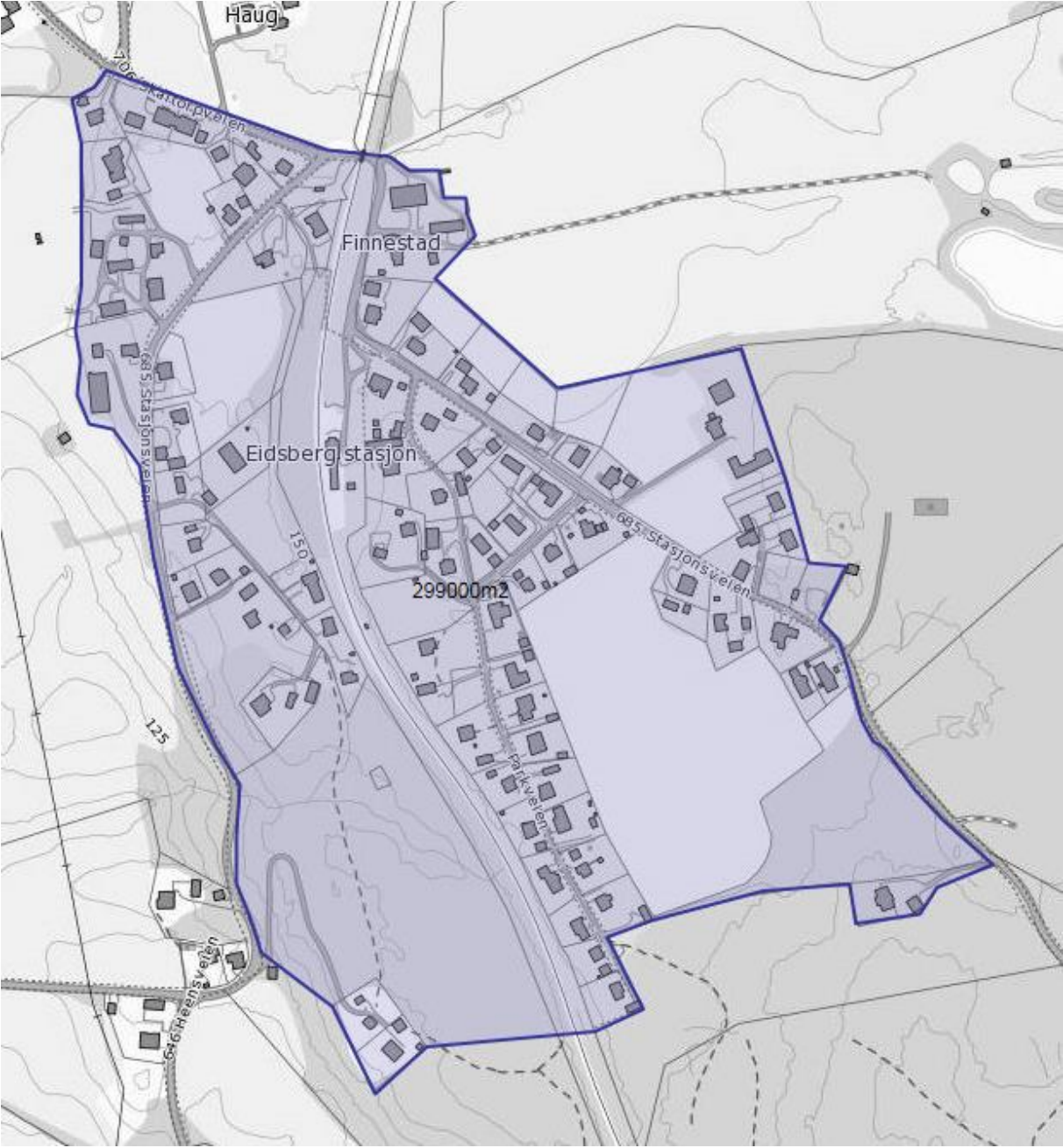
Ytre arealgrenser lokal- og grendesentre

Ytre arealgrenser for lokal- og grendesentre definerer områdene i et langsiktig perspektiv. Avgrensningen er ment å være den ytre «ramme» som har til hensikt å definere hvor nødvendig vedlikeholdsutbygging kan realiseres for å opprettholde levende lokalsamfunn. Det er ikke ment og vil ikke skje en fullstendig nedbygging av det samlede areal innenfor den ytre grense.

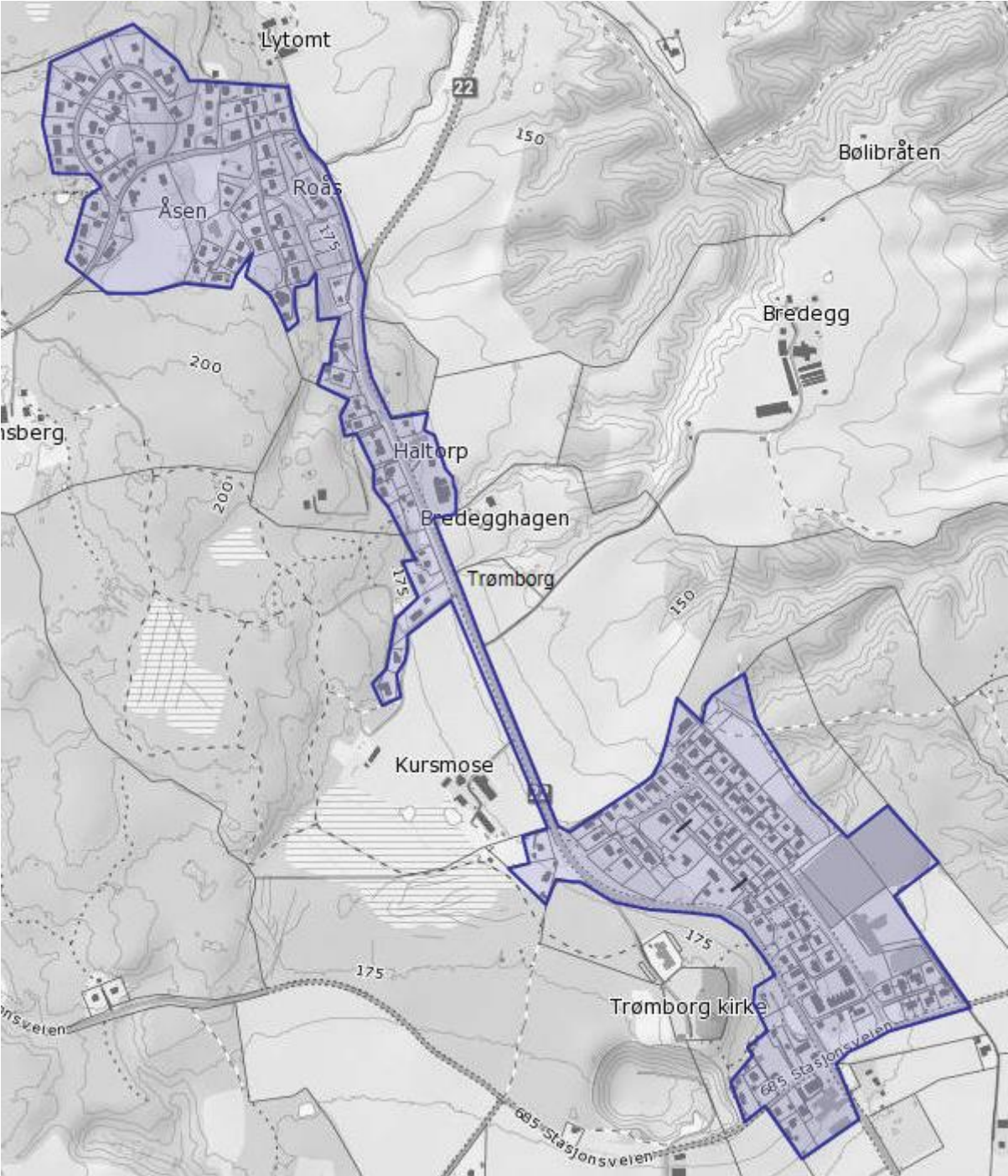
Lokalsenter Slitu

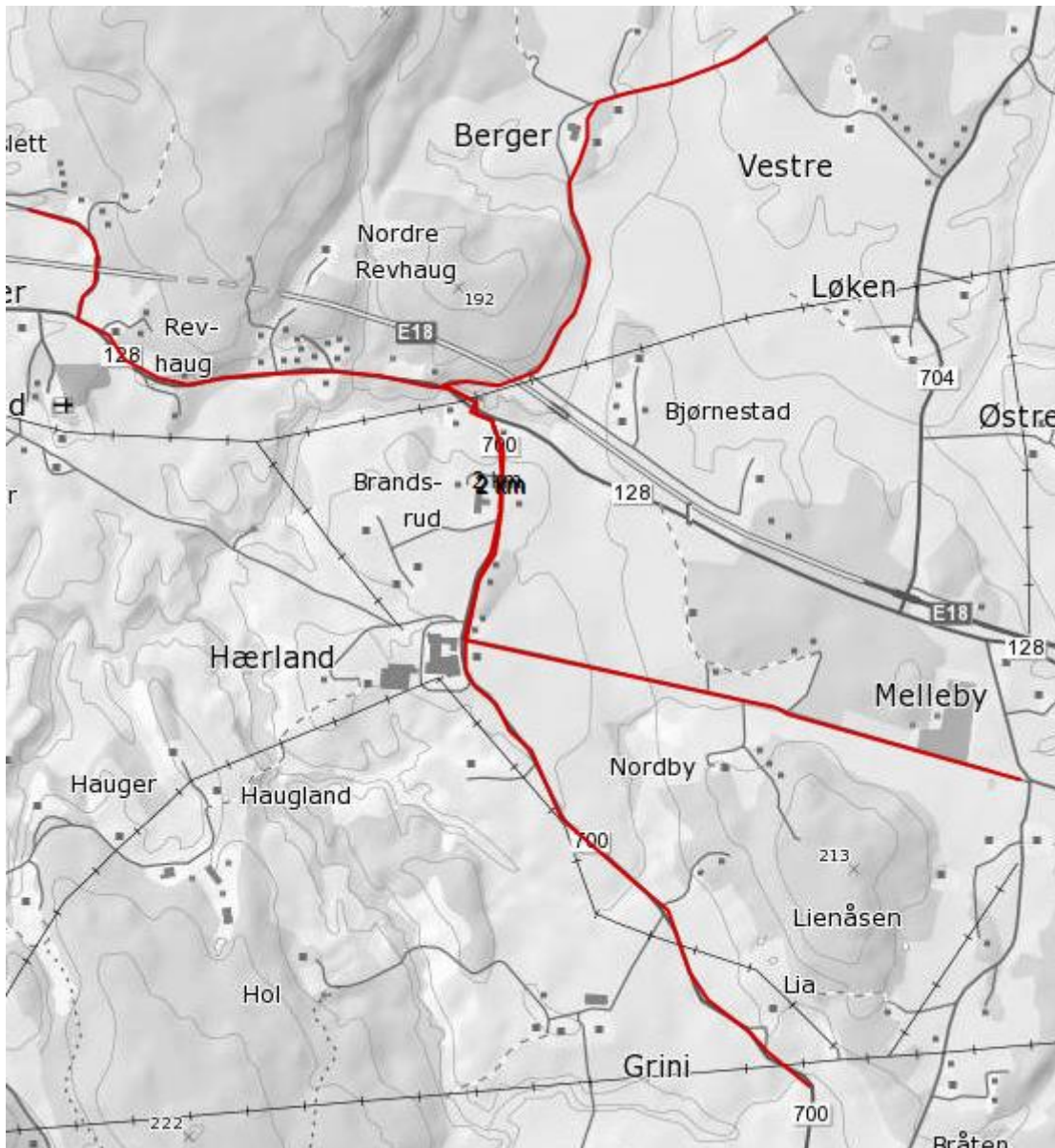
Lokalsenter Eidsberg stasjon

Lokalsenter Trømborg

Ytre arealgrense Hærland

Ytre arealgrense for Hærland har tatt utgangspunkt i 2 km reell gangavstand fra skolen til ytre grense – merket med rød strek på kartet over. Det er ikke tegnet rød strek på fylkesveg 128 hvor det ikke er etablert gang- og sykkelveg. Kartutsnittet har ikke tegnet inn alle veger inn til alle gårdsbruk/boliger som teoretisk er maks 2 km fra skolen, men kartet gir en grov oversikt langs noen hovedveier i lokalsentre.